

Képviselő-testületi előterjesztés

2023.12.13.

Tárgy: Képviselő-testületi döntés a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum kérelmére történő emléktábla kihelyezése kapcsán

Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet polgármester

Ügyiratszám: II/787/2023

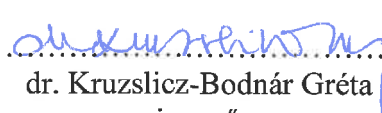
Melléklet: Kérelem

Készítette: Makói Polgármesteri Hivatal
Jegyzői Iroda Hatósági Csoport
Kaposta Áron
.....

Témafelelős: dr. Ákosi Ádám
.....

Az előterjesztést látta:
.....
.....

Véleményezésre megküldve: Emberi Erőforrások Bizottsága

Törvényességi véleményezésre bemutatva: .....
dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása: .....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz: II/787/2023

Üi.: Kaposta Áron

Előterjesztés

Tárgy: Képviselő-testületi döntés a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum kérelmére történő emléktábla kihelyezése kapcsán

Melléklet: Kérelem

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

A József Attila Városi Könyvtár és Múzeum (képviseli: Szikszai Zsuzsanna múzeum és könyvtár igazgató) azzal a kéréssel fordult Makó Város Önkormányzatához, járuljon hozzá kezdeményezésükhöz, amelynek értelmében Dr. Tóth Ferenc, „a legmakaibb makai” születésének 96. évfordulója alkalmából, egykori szülőházának falára emléktáblát helyeznének el. Dr. Tóth Ferenc közismert munkásságát a kérelmező rövid ismertetőben összegezte, amely jelen előterjesztés melléklete.

A 60x40 cm méretű márványtábla a Nagycsillag utca 45. számú, 8324 hrsz.-ú ingatlan Nagycsillag utca felőli homlokzatán kerülne elhelyezésre, a következő tartalommal:

Ebben a házban született
1928. január 4-én
dr. Tóth Ferenc,
helytörténész, múzeumigazgató.

Makó, 2024.

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 12/2020. (X. 01.) önkormányzati rendelet 3. melléklet 6.1. j) értelmében a Képviselő-testületi döntést előzetesen az Emberi Erőforrások Bizottsága véleményezi.

A közterület használatáról és a közterület-használati díjról szóló 40/1995. (X.26.) Makó ör. 2.§ (2) a.) pontja értelmében a tábla kihelyezéséhez külön közterület-használati engedélyt nem kell kérni, tekintettel arra, hogy az emléktábla közterületbe való benyúlása nem haladja meg a 10 cm-t.

Tisztelt Képviselő-testület!

Javaslom támogassuk a kezdeményezést az alábbi határozati javaslat szerint:

HATÁROZATI JAVASLAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete egyetért azzal, hogy a József Attila Városi Könyvtár és Múzeum emléktáblát helyezzen el a 6900 Makó, Nagycsillag utca 45. számú, 8324 hrsz.-ú lakóépület utcai homlokzatán, az előterjesztés mellékletében szereplő tartalommal és formában.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó Város Polgármestere
- Makó Város Jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal - Jegyzői Iroda
- József Attila Városi Könyvtár és Múzeum
- Irattár

M a k ó, 2023. december 11.

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

KÉRELEM

Tóth Ferenc

(Makó, 1928-2018)

magyar helytörténész

muzeológus

„a legmakaibb makai” szülőházán egy emléktábla elhelyezésére

Dr. Tóth Ferenc születésének 96. évfordulója alkalmából szeretnénk az egykori szülőházának falára egy emléktáblát elhelyezni.

Életútja:

Tanulmányait szülővárosában, Makón kezdte, 1947-ben érettségizett a Csanád Vezér Gimnáziumban, a mai József Attila Gimnáziumban. A Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi karára iratkozott be, magyar-történelem szakos tanári diplomáját 1952-ben szerezte meg. Egy évig tanított az akkor már József Attila nevét viselő egykori iskolájában, majd a Szegedi Tudományegyetem Történeti Intézetében lett tanársegéd és könyvtáros. 1955–1964 között ismét a József Attila Gimnázium tanára volt. 1964-ben kinevezték a József Attila Múzeum igazgatójának. Munkássága alatt fölépült az Espersit-ház, az új múzeumépület, a múzeum Szabadtéri Néprajzi Gyűjteményének Hagymás-háza, és felépült a makói hagymás ház az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban.

Egyetemi évei alatt legszorosabban Bálint Sándorhoz kötődött. „Etikai magatartást sugárzó személyisége különösen magával ragadott. Idegen volt tőle a modorosság és a kivagyiság. Közvetlen volt és mindenkifölött ember” – írta tanáráról Tóth Ferenc az *Emlékeim Bálint Sándorról* címmel, 2004-ben megjelent füzetében, mely emberi magatartásformát önmagában is kiteljesített.

1968-ban jelent meg első nagyobb, A makói talicska című tanulmánya, 1976-ban doktorált a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, doktori disszertációját Makó népi építészetéről írta és védte meg. 1988-ban ment nyugdíjba, azóta is dolgozik és kutatásait publikálja.

Szerkesztője volt A Makói Múzeum Füzetei, a Makói Múzeum Adattára és a Makói Múzeum Forráskiadványai sorozatoknak, és az Erdei Ferenc Társaság Füzetei, A Makói Keresztény Értelmiségi Szövetség Füzetei, a Makói Életrajzi Füzetek, a Szirbik Miklós Társaság Füzetei, a Földeáki történetek és a Makói Újságok Bibliográfiája című sorozatoknak. A Révai Új Lexikon szócikkírója, a Csanád Vezér Alapítvány Kuratóriumának elnöke, a Szirbik Miklós társaság titkára, a Csongrád Megyei Honismereti Egyesület tiszteletbeli tagja. 1990–2005 között a Keresztény Értelmiségi Szövetség makói szervezetének titkára volt. Fontos általa

szerkesztett mű a Csongrád megye építészeti emlékei, amely épített környezetünk történeti és kulturális értékeit veszi számba. Nyugdíjba vonulása után készültek a nagyobb terjedelmű összefoglaló munkái: a Makói Monográfia kötetei, Csongrád megye építészeti emlékei, József Attila makói évei, Makó képzőművészete, a száz magyar falu kincsháza sorozatban Apátfalva. Arra a kérdésre, hogy melyiket tartja legfontosabbnak, így válaszol: „Most úgy érzem, hogy Makó néprajza kötet a maradandó, készülhetnek kitűnő résztanulmányok, de több szintetizáló munka aligha. Valójában annak különösen örülök, hogy a világhálón az általam írt és szerkesztett munkákból mintegy 7000 oldalnyi elérhető.”

Tóth Ferenc munkásságát kitüntetésekkel ismerték el 1970-től napjainkig. 1988-ban Móra Ferenc Emlékérmét kapott, 1990-ben Makó Város Díszpolgára címet, 1994-ben a Tömörkény-díjat, 1998-ban a Csongrád Megyei Alkotói Díjat, 2002-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét. A 2003-as esztendő a Bél Mátyás Emlékérmét és a Szentatya Apostoli Áldását hozta el, 2006 pedig a Fraknoi Vilmos-díjat. 2008-ban a Nagy György-alapítvány díjával, a Csongrád Megyei Prima Díjjal és a Makói Nemzetközi Hagymafesztivál Aranyhagyma díjával ismerték el tevékenységét. Minden kitüntetésnél többet jelent, hogy a Makóra látogatók elismeréssel távoznak az általa megteremtett múzeumból, örömmel ismerkednek a skanzennel és a hagymatörténeti kiállítással. Az Espersit-ház mára a helyi irodalomtanítás része lett. Tanulmányait és kiadványait diákok, kutatók és egyszerű érdeklődők naponta lapozzák fel.

Több mint félszáz könyvet szerkesztett és részben írt, köztük Makó Monográfiájának a hat kötetét. Írásait rendszeresen közli a Marosvidék és a Makói História című folyóirat. 2018. augusztus 19-én visszaadta lelkét teremtőjének.

Az emléktábla szövege:

Ebben a házban született
1928. január 4-én
dr. Tóth Ferenc,
helytörténész, múzeumigazgató.

Makó, 2024.

A táblát a Nagycsillag és a Justh Gyula utca sarkán található ház falán helyezük el.

Az emléktáblát Kalász Sándor sírköves mester készíti el, melynek mérete: 60cm x40 cm.

Makó, 2023. 12. 11.

Szikszai Zsuzsanna

múzeum és könyvtár igazgatója